

20ste vergadering

Woensdag 1 november 1995

Aanvang 10.15 uur

Voorzitter: Deetman

Tegenwoordig zijn 110 leden, te weten:

Adelmond, Aiking-van Wageningen, Apostolou, Van Ardenne-van der Hoeven, Bakker, Beinema, Biesheuvel, Bijleveld-Schouten, Blaauw, Blauw, Boogaard, Van den Bos, Van Boxtel, Bremmer, Bukman, M.M. van der Burg, V.A.M. van der Burg, Van de Camp, Cherribi, De Cloe, Cornielje, Crone, Dankers, Deetman, Van Dijke, Dittrich, Van den Doel, Doelman-Pel, Esselink, Gabor, Van Gelder, Van Gijzel, Giskes, De Graaf, Van Heemskerck Pillis-Duvekot, Van Heemst, Heerma, Hendriks, Hessing, Hoekema, Hofstra, Van Hoof, Houda, Huys, Jeekel, De Jong, Jorritsma-van Oosten, Kalsbeek-Jasperse, H.G.J. Kamp, M.M.H. Kamp, Klein Molekamp, Koekkoek, Korthals, Lambrechts, Lansink, Leers, Liemburg, Lilipaly, Van der Linden, Marijnissen, Mateman, Van Middelkoop, Mulder-van Dam, Van Nieuwenhoven, Noorman-den Uyl, Oedayraj Singh Varma, Van Oven, Van der Ploeg, Poppe, Reitsma, Remkes, Van Rey, Van 't Riet, Rijpstra, Roethof, Van Rooy, Rosenmüller, Scheltema-de Nie, Schimmel, Schutte, Sipkes, Smits, Soutendijk-van Appeldoorn, Stellingwerf, Van der Stoel, Te Veldhuis, Verbugt, Verhagen, Verkerk, Versnel-Schmitz, Verspaget, Vliegthart, Van der Vlies, Van Vliet, M.B. Vos, O.P.G. Vos, Vreeman, B.M. de Vries, J.M. de Vries, Wallage, Van Walsem, Van Waning, Weisglas, Van Wingerden, Wolffensperger, Wolters, Woltjer, Ybema, Van Zijl en Van Zuijlen,

en de heren Ritzen, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Kohnstamm, staatssecretaris

van Binnenlandse Zaken, Nuis, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, mevrouw Netelenbos, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, en de heer Vermeend, staatssecretaris van Financiën.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Van Nieuwenhoven, wegens bezigheden elders, alleen voor de middagvergadering;

Vreeman, wegens bezigheden elders, alleen voor de avondvergadering;

Van den Berg, wegens dankdag voor het gewas;

Verspaget en Boers-Wijnberg, wegens bezigheden elders;

Assen, wegens bezigheden elders, ook morgen;

Middel en Witteveen-Hevinga, wegens verblijf buitenslands;

Oudkerk, Rehwinkel, Dijksman en H. Vos, wegens ziekte.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (VIII) voor het jaar 1996 (24400-VIII);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van hoofdstuk VIII (Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen) van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten voor het jaar 1994 (Slotwet/rekening) (24302).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De heer **Beinema** (CDA): Voorzitter! "In den beginne was het Woord". De theoloog Willem Barnhard in wie steeds de dichter Guillaume van der Graft meespreekt, geeft dit mysterieuzer weer: "Van hoofde af aan is het Woord". Het woord is er steeds weer vooraf.

Die eerste zin van het Johannes-evangelie is in diepste betekenis een geloofswaarheid, die onder meer inhoudt dat de chaos ± het tohu wa bohu ± door dat woord geordend is tot schepping en dat dit woord nog steeds chaos kan ordenen. Maar ook in gesecculariseerde zin is de diepzinnige aanvangsregel van het vierde evangelie waar.

De mens is, in onderscheid van de andere schepselen, mens door de gave van het woord. Hij kan zijn gedachten niet vormen en zijn gevoelens niet gewaarworden zonder deze, al is het stilzwijgend, te verwoorden. Samenlevingen en culturen hadden niet kunnen ontstaan zonder ten minste het gesproken en gehoorde woord. Zonder het woord in zijn geschreven en gelezen vorm zouden die samenlevingen en culturen nauwelijks of niet tot ontwikkeling zijn gekomen.

Honderdduizenden volwassen Nederlanders komen aan het geschreven woord niet toe. Voor